

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Primjer državne potpore za restrukturiranje

Martina Štorek

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

6. ožujak 2008.

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Primjer državne potpore za restrukturiranje

Agencija je 30.12.2004. od Ministarstva financija zaprimila zahtjev za odobrenje Prijedloga Odluka za izdavanje državnih jamstava poduzetniku XY d.d. za provedbu procesa restrukturiranja u korist Banke A 50 mil kn, Banke B 30 mil kn, Banke C 20 mil kn

- Banka A - državna; Banka B i C poslovne banke
- Državna jamstva potrebna su za dovršetak započetog procesa restrukturiranja poduzetnika XY d.d.

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Primjer državne potpore za restrukturiranje

Kod ocjene državnih potpora za restrukturiranje poduzetnika Agencija razmatra sljedeće:

1. Je li poduzetnik u financijskim teškoćama?
2. Je li izradio Program restrukturiranja?
3. Može li Program restrukturiranja jamčiti dugoročnu održivost poduzetnika nakon provedbe procesa restrukturiranja?

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Propisi primjenjeni tijekom postupka

- Zakon o državnim potporama (“Narodne novine”, broj 47/03 i 60/04; dalje: ZDP)

- Uredba o državnim potporama (“Narodne novine”, broj 121/03; dalje: Uredba)

- Na temelju Sporazuma o stabilizaciji i priključivanju
 - Smjernice Zajednice za državne potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama (OJ C 244 od 1. listopada 2004.; Smjernice)
 - Obavijest Komisije o primjeni članka 87. i 88. Ugovora o osnivanju Europske zajednice na državne potpore u obliku jamstava (dalje: Obavijest Komisije)

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Utvrđivanje činjenica

1. Poduzetnik XY d.d. i analiza poslovanja

- XY d.d. jedan od najvećih poduzetnika na području RH koji obavlja tekstilnu djelatnost - zapošljava 3441 djelatnika – veliki poduzetnik
- XY d.d. ima u vlasništvu i nekoliko povezanih društava koja nemaju utjecaja na poslovanje XY d.d.
 - tijekom 2004. poduzetnik pada u značajne financijske teškoće i postaje razvidno da nije sposoban vlastitim sredstvima ili sredstvima koje može pribaviti od svojih vlasnika ili vjerovnika zaustaviti negativna kretanja poslovanja a koja bi bez državnih potpora ugrozila opstanak poduzetnika
 - financijske teškoće: stalno smanjenje ukupnog prihoda koje ne prati smanjene rashoda, rast gubitka, povećanje zaduženosti smanjenje likvidnosti i solventnosti

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Državne potpore dodijeljene poduzetniku

ukupno 122 mil kn putem sljedećih instrumenata:

1. 3 državna jamstva za kredite sklopljene pod povoljnijim uvjetima od tržišnih s Bankom A
 - potporu predstavlja cijeli iznos jamstva i 20 % vrijednosti kredita koji nije pokriven jamstvom što iznosi 53 mil kn
2. subvencije MGRP u iznosu od 5 mil kn

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Državne potpore dodijeljene poduzetniku

3. 4 kredita sklopljenih s Bankom A pod povoljnijim uvjetima od tržišnih - potpora iznosi 20 % iznosa pojedinog kredita -oko 14 mil kn
4. 2 državna jamstva za Banku B za 2 kredita kod kojih potpora predstavlja ukupnu vrijednost jamstva od 30 mil kn
5. 3 državna jamstva za Banku C za 3 kredita kod kojih potpora predstavlja ukupnu vrijednost jamstva od 20 mil kn

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Program restrukturiranja

mora jamčiti održivost poduzetnika na tržištu nakon provedbe procesa restrukturiranja. Sadržava sljedeće:

- 1. Uzroke financijskih teškoća poduzetnika**
- 2. Načine rješavanja financijskih teškoća radi ponovne uspostave dugoročne održivosti poduzetnika**
- 3. Izbjegavanje prekomjernog narušavanja tržišnog natjecanja – kompenzacijske mjere**
- 4. Minimalna sredstva potrebna za restrukturiranje u okviru postojećih izvora financiranja i vlastiti doprinos**

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Uzroci financijskih teškoća

Što je uzrokovalo teškoće u poslovanju što čini osnovu za ocjenu jesu li predložene mjere restrukturiranja odogovarajuće.

- Stagnacija tržišta klasične konfekcije, jaki zaokret prema neformalnom odijevanju, velika količina jeftinih tekstilnih proizvoda iz uvoza, povećanje konkurencije stranih robnih marki
- Bez provedbe procesa restrukturiranja nemogućnost vraćanja kredita i ispunjena obveza prema dobavljačima
- blokada računa

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Načini rješavanja financijskih teškoća radi ponovne uspostave
dugoročne održivosti poduzetnika

Program restrukturiranja mora sadržavati takvu
promjenu poslovanja poduzetnika koja nakon
provedbe restrukturiranja omogućava pozitivno
poslovanje

- XY d.d. je proveo poslovno i financijsko
restrukturiranje

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Poslovno restrukturiranje

- ✓ Smanjenje broja djelatnika – otpremnine; poslovne jedinice postaju samostalni poduzetnici koji će biti prodani; outsourcing nekih službi (npr. zaštitarska)
- ✓ Racionalizacija/poboljšanje poslovanja u konfekcijskim pogonima (izvan i u sjedištu poduzetnika) koji ostvaruju gubitak
- ✓ Prodaja pokretne i nepokretne imovine

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Financijsko restrukturiranje

Odnosi se na reprogramiranje odnosno otplatu postojećih kratkoročnih i dugoročnih kredita, plaćanje dijela obveza prema dobavljačima i podmirenje opeativnih troškova potrebnih za daljnju opskrbu repromaterijalima i uslugama

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Načini rješavanja financijskih teškoća radi ponovne uspostave
dugoročne održivosti poduzetnika

iz cjelokupne dokumentacije te pokazatelja
navedenih u prikazu poslovnog i
financijskog restrukturiranja proizlazi da je
proces restrukturiranja započeo tijekom
2004. kada poduzetnik značajno pada u
financijske teškoće a traje do 31. prosinca
2007. kada namjerava poslovati s dobiti

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Izbjegavanje prekomjernog narušavanja tržišnog natjecanja – kompenzacijske mjere

- ✓ kod prekapacitiranih tržišta (ponuda > potražnja) – svaka potpora znatno narušava tržišnog natjecanje
- ✓ mora onemogućiti da državne potpore narušavaju tržišno natjecanje -
- ✓ provedba kompenzacijskih mjera: prodaja ili prijenos imovine, smanjenje kapaciteta ili zastupljenosti na tržištu (smanjenje zaposlenih, prodaje i sl.)

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Izbjegavanje prekomjernog narušavanja tržišnog natjecanja – kompenzacijske mjere

Poduzetnik XY d.d.

- ✓ smanjio je prihode u pogonima u kojima obavlja osnovnu djelatnost – smanjenje kapaciteta koje također uzrokuje smanjenje zastupljenosti na tržištu
- ✓ prodaja imovine na području RH i inozemstvu također doprinosi smanjenju zastupljenosti na tržištu a time i smanjenju narušavanja tržišnog natjecanja

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Minimalna sredstva potrebna za restrukturiranje u okviru postojećih izvora financiranja poduzetnika

poduzetnik mora značajno doprinositi procesu restrukturiranja – iznos i intenzitet potpore moraju biti strogo ograničeni na najniže troškove potrebne za provođenje mjera restrukturiranja u okviru postojećih izvora financiranja (poduzetnika, njegovih dioničara ili poslovne grupe kojoj pripada)

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Minimalna sredstva potrebna za restrukturiranje u okviru postojećih izvora financiranja poduzetnika

Ukupni troškovi procesa restrukturiranja jesu 380 mil kn:

- ✓ 190 mil kn – sredstva koja sadrže potporu
- ✓ 115 mil kn - vlastitog doprinosa, tj. 30% od ukupnih troškova restrukturiranja: sredstva ostvarena prodajom imovine i krediti sklopljeni pod tržišnim uvjetima
- ✓ - preostali iznos vlastitog doprinosa od 20% (75 mil kn) planiran je u Programu restrukturiranja (prodaja imovine)

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Minimalna sredstva potrebna za restrukturiranje u okviru
postojećih izvora financiranja poduzetnika

- ✓ značajan doprinos vlastitim sredstvima (ne smije sadržavati potporu): imovina koja nije neophodna za opstanak poduzetnika, krediti sklopljeni pod tržišnim uvjetima – doprinos mora biti stvaran, isključujući buduću dobit, novčani tijek
- ✓ iznos mora biti što viši: veliki poduzetnici 50%,
- ✓ srednji poduzetnici 40%, mali poduzetnici 25%
- ✓ ne smiju se financirati nova ulaganja koja nisu neophodna za uspostavu dugoročne održivosti

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Ratna šteta

- poduzetnik XY d.d. naveo da je pretrpio
ratne štete:
 - 84.000,000,00 kn izravne ratne štete
 - 461.000,000,00 kn neizravne ratne štete

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

- na državna jamstva prijavljena 30.12.2004. nije moguće primijeniti čl. 74. Uredbe i Obavijest Komisije
- da korisnik zajma nije u financijskim teškoćama,
- da korisnik zajma može na financijskom tržištu dobiti zajam po tržišnim uvjetima bez posredovanja države,
- da je državno jamstvo povezano s određenom financijskom transakcijom, ograničeno po visini i po vremenu trajanja,
- da državno jamstvo ne pokriva više od 80 posto određene financijske obveze,
- da se za državno jamstvo zaračunava tržišna cijena
- XY d.d. je u financ. teškoćama – cijeli iznos jamstva - državna potpora

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

- ✓ Odobrena državna jamstva za kredite sklopljene s bankom A, B i C, te krediti sklopljeni s bankom A pod uvjetima povoljnijim od tržišnih - državna potpora iz članka 3. stavka 1. ZDP-a jer:
 - ✓ predstavljaju potencijalni rashod države
 - ✓ predstavljaj potporu koja korisniku potpore donosi prednost koju isti ne bi ostvario kroz svoje redovno i normalno poslovanje,
 - ✓ njihovom dodjelom postoji mogućnost narušavanja tržišnog natjecanja davanjem povlastice na tržištu korisniku državne potpore osobito u mjeri u kojoj to može utjecati na ispunjenje međunarodno preuzetih obveza RH.

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

članak 4. stavak 1. ZDP-a – državne potpore iz članka 3. stavka 1. ZDP-a zabranjene su osim u slučaju primjene izuzeća iz stavka 2. i 3. istog članka

- ✓ članak 4. stavak 2. ZDP-a – smatraju se sukladnim
- ✓ potpore za ublažavanje ili otklanjanje šteta proizročenih
- ✓ prirodnim nepogodama, izvanrednim ili ratnim okolnostima.

- ✓ međutim, ratne štete navedene su tek kasnije tijekom postupka, podaci se ne mogu smatrati mjerodavnim jer su neke štete u međuvremenu sanirane.

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

izuzeće se ne može primijeniti na državne potpore koje se dodjeljuju temeljem članka 4. stavka 3. točke a), b), c) i e) ZDP-a, a koja se odnose na poticanje gospodarskog razvoja područja s neuobičajeno niskim životnim standardom ili velikom nezaposlenosti, na promicanje kulture i zaštitu baštine, na provedbu značajnih međunarodnih projekata ili otklanjanju ozbiljnih poteškoća u gospodarstvu, te za obavljanje službe od općeg gospodarskog interesa koja se dodjeljuje temeljem posebnih propisa.

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

- ✓ može li se primijeniti izuzeće iz članka 4. stavka 3. točke d) ZDP-a, odnosno je li riječ o potporama namijenjenim poticanju određenih gospodarskih djelatnosti ili određenih gospodarskih područja.
- ✓ izuzeće ih članka 4. stavka 3 točke d) ZDP-a može se primijeniti na poduzetnike u teškoćama na temelju održivog Programa restrukturiranja, izrađenog sukladno članku 18. Uredbe i Smjernicama.

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

- ✓ utvrđeno je da proces restrukturiranja traje od 2004. do 31. prosinca 2007. kada XY d.d. planira poslovanje s dobitkom
- ✓ Program restrukturiranja izrađen je sukladno Uredbi i Smjernicama
- ✓ ukupni troškovi restrukturiranja iznose 380 mil kn
 - ✓ -190 mil sredstva koja sadrže državnu potporu
 - ✓ 115 mil vlastiti doprinos XY d.d. (30%)
 - ✓ Agencija je naložila XY d.d. da doprinese procesu restrukturiranja s dodatnih 20% do završetka procesa restrukturiranja (oko 75 mil kn)

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

- ✓ suglasnost na državna jamstva Bankama B i C za cijelo vrijeme njihova važenja, odnosno do kraja procesa restrukturiranja – 31. prosinca 2007.
- ✓ suglasnost na državna jamstva Banci A samo do završetka procesa restrukturiranja tj. do 31. prosinca 2007.
- ✓ suglasnost na državne potpore sadržane u 7 kredita
- ✓ sklopljenih s Bankom A pod povoljnijim uvjetima od tržišnih

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

Odluka Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja

- državne potpore za restrukturiranje – dodjeljuju samo jednom u razdoblju od **d e s e t** godina
 - zabrana XY d.d. da do 4. travnja 2017. primi državne potpore za restrukturiranje
 - zabrana primanja državnih potpora bez obzira na oblik do završetka procesa restrukturiranja tj. do 31. prosinca 2007.
- **poduzetnik je podnio tužbi Upravnom sudu**

BIZimpact – Izobrazba u osam zakonskih područja

Seminar 4 – Državne potpore

martina.storek@aztn.hr